

UDÁLOSTI TÝDNE

Sekyra staví za 18 mld. Kč Rohan City, bude v něm mít sídlo

Sekyra Group zahajuje výstavbu projektu Rohan City. Vybuduje 380 tis. m² převážně bytových, ale i administrativních a obchodních ploch. Celkové investiční náklady dosáhnou 18 mld. Kč. Součástí projektu budou mj. rezidenční věže a nové sídlo společnosti Sekyra Group. V rámci nové čtvrti, kde by mělo bydlet či pracovat 11 tis. lidí, je v plánu také vznik kilometrové pobřežní promenády určené pro odpočinek a sport, na níž naváže park. V budoucnu promenádu propojí lávky s volnočasovým ostrovem. ■

EBRD chce v ČR investovat v pěti letech až 200 mil. eur ročně

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) přijala 15. září 2021 tzv. Country Strategy pro Českou republiku. Jde o hlavní investiční strategii na období následujících tří až pěti let. Během nich EBRD plánuje v ČR investovat přibližně 100 až 200 mil. eur ročně primárně v soukromém sektoru, a podpořit tak hospodářské oživení po koronavirové krizi. Informovalo o tom Ministerstvo financí ČR (MF) s tím, že momentálně jsou již v přípravě první projekty EBRD v ČR, a to zejména v oblasti equity a tzv. Green Cities. V brzké době začne EBRD pracovat také na úvěrové lince se zaměřením na energetickou účinnost. ■

PSP potvrdila vyřazení Ruska a Číny z dostavby jádra

Poslanecká sněmovna PČR (PSP) schválila 15. září 2021 zákon o přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice. Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO) sdělil, že je tím splněn poslední vládní úkol, který umožňuje postavit nový jaderný blok. Tzv. Lex Dukovany rovněž obsahuje bezpečnostní pojistky doplněné Senátem a zákaz pro ruské a čínské firmy účastnit se tendru na dostavu jaderného zdroje. ■

ŠKODA eviduje přes 4700 objednávek na novou FABII

ŠKODA AUTO zahajuje prodej čtvrté generace modelu ŠKODA FABIA. V předprodeji si vůz závazně rezervovalo více než 4700 zákazníků, dodávky začnou v nejbližších dnech. Ve vyšším výbavovém stupni Style bylo objednáno 71 % aut. U volitelných výbavových položek vede s 53 % paket Style Plus, který obsahuje mj. bezklíčové zamykání a startování KESSY, Sunset a dvouzónovou klimatizaci Climatronic. Modelová řada FABIA začíná na českém trhu s doporučenou prodejní cenou 329 900 Kč včetně DPH. Do konce roku 2021 se rozroste paleta motorizací o přeplňovaný čtyřválec 1,5 TSI s výkonem 110 kW. V průběhu roku 2022 přibude verze Monte Carlo. ■

Čerpací stanice Benzina se postupně přejmenují na ORLEN

Polská skupina ORLEN, matka tuzemské ORLEN Unipetrol, vstupuje do další fáze svého plánu na rebranding čerpacích stanic Benzina v ČR, SR a Německu. Po dokončení svého záměru oznámeného v roce 2019, kdy dnes všech 421 jejích pump v ČR funguje pod názvem Benzina - ORLEN, zahájí polská skupina přechod benzinových stanic výhradně pod značku ORLEN. Na prvních osmi pumpách v ČR začne proces rebrandingu v prosinci 2021. Na Slovensku, kde skupina provozuje 15 poboček, zahájí změnu značky u prvních 10 míst v říjnu. ■

ČNB již nebude plošně omezovat výši dividend bank

Česká národní banka (ČNB) dokončila hodnocení kapitálové situace jednotlivých bank a vyjádřila se k jejich záměrům na výplatu dividend ze zisků za roky 2019 a 2020. Souhrnná výše dividend může činit přibližně 15 % zisku bankovního sektoru za tyto dva roky. Pro další období již centrální banka nebude výši dividend komerčních bank plošně omezovat, doporučuje však zvažovat další výplatu až po oznámení hospodářských výsledků za rok 2021. ■

TOP ZPRÁVY V TITULCÍCH

Poslanci schválili zákon o EIA umožňující dostavbu D1**J. Maláčová: Minimální mzda by měla vzrůst na 18 tis. Kč****ŠKODA AUTO koncem září stopne výrobu, chybějí čipy****Bonami expanduje na Balkán a k Baltu****K oživení ekonomiky a růstu o 8,2 pct pomohl konec opatření****Měny a burza**

Měna	Hodn.	% t/t
CZK/EUR	25,28	-0,158
CZK/USD	21,49	0,372
CZK/GBP	29,74	0,437
CZK/CHF	23,22	-0,560

*) Kurzy devizového trhu z předchozího dne.

Pražská burza

Akcie	Hodn.	% t/t
AVAST	171,70	0,029
ČEZ	706,50	1,486
ERSTE	906,60	1,853
Kofola	324,00	2,778
KB	853,00	0,821
Moneta	88,80	0,056
O2 C.R.	262,00	-0,191
PM	15 940,00	0,125
Stock	113,40	0,353
CZG	478,00	0,628
VIG	628,00	-0,318

PX index	1305,31	0,778
----------	---------	-------

Zdroj: BCP Praha

RATING ČR

Dlouhodobé ocenění

Moody's	Aa3
S&P	AA-
Fitch	AA-

Střednědobé ocenění

Moody's	P-1
S&P	A-1
Fitch	F1+

Zdroj: Moody's, Standard&Poor's, Fitch

HDP

Meziročně reálně

	%
2Q/2021	8,2
1Q/2021	-2,4
4Q/2020	-4,8
3Q/2020	-5,0

Mezičtvrtletně reálně

	%
2Q/2021	1,0
1Q/2021	-0,3
4Q/2020	0,6
3Q/2020	6,9

Zdroj: ČSÚ, očištěná data

HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

Poslanci schválili zákon o EIA umožňující dostavbu D1

Poslanecká sněmovna PČR schválila 15. září 2021 poslanecký návrh novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Poslanec Marian Jurečka (KDU-ČSL), jenž je jedním z předkladatelů normy, uvedl, že úprava zákona o EIA umožní dokončit dálnice D1 a D49 i v příštích letech, aniž by se musela od začátku realizovat veškerá stavební řízení. Odvrátila se tím dle něj hrozba, že by D1 nemusela být dokončena ani za dalších 10 let. ■

J. Maláčová: Minimální mzda by měla vzrůst na 18 tis. Kč

Zrušení superhrubé mzdy, zejména způsob jakým bylo provedeno, má velký podíl na současném výrazném růstu inflace. V pádu České televize Otázky Václava Moravce to uvedla ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) s tím, že k tomu došlo proti vůli ČSSD. J. Maláčová dále žádá zvyšování minimální mzdy až na úroveň 18 tis. Kč. Dle jejího názoru není správné, aby lidé pobírající minimální mzdu museli ještě žádat o dávky. ■

R. Mátl: Na rekonstrukce dálnic a silnic půjde 160 mld. Kč

Investice do rekonstrukcí a údržby dálnic a silnic prvních tříd by v následujících deseti letech měly dosahovat až 160 mld. Kč. V rámci Konference ředitelů projektových společností 2021 to řekl generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) Radek Mátl. Celkové plány ŘSD pro rok 2022 dle něj dosahují zhruba 65 mld. Kč, což přesahuje chystaný příděl kolem 60 mld. Kč. Pro rok 2023 plánuje ŘSD výdaje až 83 mld. Kč. V případě nedostatku finančních zdrojů v dalším období by za největší chybu považoval opětovné zastavení přípravných stavebních prací. ■

Poslanecká sněmovna schválila zákon o podpoře OZE

Zákon o podpoře OZE předložený Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR prošel Poslaneckou sněmovnou PČR. Ministr Karel Havlíček (za ANO) uvedl, že cílem normy je mj. zajistit vytápění domácností za přijatelné ceny a vyrovnat se se solárním tunelem z let 2009 a 2010. Upřesnil, že v rámci normy byla přijata solární daň a současně podpora pro seriózní investory do OZE. O výši podpory přitom bude svými nařízeními rozhodovat vláda. Tzv. vnitřní výnosové procento by se mělo pohybovat mezi 8,4 až 10,6 %. ■

Poslanci odhlasovali novelu o elektronických komunikacích

Poslanecká sněmovna PČR přehlasovala Senát a schválila transpoziční novelu zákona o elektronických komunikacích v původní verzi. Dochází tak k implementaci evropského kodexu do českého práva. Český telekomunikační úřad (ČTÚ) uvedl, že cílem je hlavně posílení ochrany spotřebitele a její sjednocení v rámci EU. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR konstatovalo, že jde o další krok k usnadnění rozvoje vysokorychlostního internetu. Novela vychází z Akčního plánu pro podporu plánování a výstavby sítí elektronických komunikací. Akční plán také vytváří základ pro to, aby se mohly realizovat strategické cíle Národního plánu obnovy. ■

MD: Vláda schválila plán na zabezpečení železničních tratí

Vláda ČR schválila Plán moderního zabezpečení české železnice. Ten navrhuje postupně zavedení jednotného evropského vlakového zabezpečovacího zařízení ETCS na 4 800 km železničních tratí do roku 2030 a v celé železniční síti do roku 2040. Plán má zvýšit úroveň bezpečnosti a umožnit lepší využití kapacity tuzemské železniční dopravy. Ministr dopravy Karel Havlíček (ANO) doplnil, že náklady na vybavení tratí do roku 2030 by měly činit 47 mld. Kč. ■

Kabinet odsouhlasil desatero přípravy Česka na stárnutí

Vláda ČR schválila Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021-2025. Obsahuje priority a rovněž i návrhy opatření. Jsou jimi mj. zajištění spravedlivých důchodů, dostupnější a kvalitnější sociální a zdravotní služby, bezbariérový bydlení či bezbariérový veřejný prostor, bezpečný život seniorů, trh práce a aktivní stárnutí či osvěta a medializace tématu. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) dále informovalo, že desatero opatření bude do 12 měsíců po jeho schválení detailně rozpracováno v akčním plánu. Aktuálně je v ČR 2,4 mil. lidí ve věku 65+. Podle předpokladu jich má být v roce 2025 zhruba 3 mil. ■

A. Vojtěch: Plošná opatření nejsou na pořadu dne

Plošná opatření nebo zavírání škol nejsou dle ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha (za ANO) na pořadu dne. Společně s ministrem školství Robertem Plagou (za ANO) 15. září 2021 konstatoval, že záchyty nákazy ve školách jsou sice velmi nízké, ale i tak chce situaci dále sledovat a případně na podzim zopakovat plošné testování. ■

MMR podpoří zdravotnictví 208 mil. eur z druhé REACT-EU

Vláda ČR schválila 13. září 2021 návrh Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) k využití druhé tranše prostředků REACT-EU ve výši zhruba 208 mil. eur (5,4 mld. Kč). Z důvodu vysokého převisu poptávky projektů v oblasti zdravotnictví v první tranši REACT-EU a vzhledem k potřebě připravit zdravotní systém v ČR na případné další vlny COVID-19 a obdobných infekčních onemocnění se MMR rozhodlo využít celou druhou tranši pro projekty v oblasti zdravotnictví. Prostředky musejí být dočerpány do konce roku 2023. ■

MZe v roce 2020 poskytlo na vodní hospodářství 3,4 mld. Kč

V roce 2020 bylo v ČR postaveno s pomocí Ministerstva zemědělství ČR (MZe) celkem 64 nových čistíren odpadních vod, 121 km vodovodů a 531 km kanalizací. Na vodní hospodářství poskytlo MZe dotace 3,4 mld. Kč. Ministr Miroslav Toman (ČSSD) k tomu uvedl, že na výstavbu a obnovu vodovodů a kanalizací poskytlo MZe přes 1 mld. Kč, více než 750 mil. Kč šlo na prevenci před povodněmi a přes 500 mil. Kč směřovalo na obnovu malých vodních toků a nádrží. Vyplývá to ze Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR v roce 2020, tzv. Modré zprávy, kterou MZe předložilo 13. září 2021 vládě ČR. ■

MPO: Novela zákona podpoří boj s energetickými šmejdny

S novelou energetického zákona pokročí boj proti energetickým šmejdům do praktické fáze. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR to uvedlo s tím, že spotřebitelé se dočkají větších práv a dodavatelům energií a zejména energetickým zprostředkovatelům přibudou povinnosti. Nad zprostředkovateli získá dohled Energetický regulační úřad (ERÚ). Novela nabude účinnosti od ledna 2022. ■

V novém systému má fungovat 323 stavebních úřadů

V ČR má fungovat v rámci nového státního systému síť 323 stavebních úřadů. Ve kterých obcích zůstanou zachovány, chce mít Ministerstvo pro místní rozvoj ČR stanoveno na jaře 2022. Příslušná vyhláška má být připravena v létě 2022. Uvedla to ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (za ANO) na konferenci Veřejná správa na rozcestí, kterou pořádalo Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR). Doplnila, že o finální podobě sítě stavebních úřadů chce ministerstvo jednat i se SMS ČR či Svazem měst a obcí ČR. Proti stavebnímu zákonu a institucionalizaci stavebních úřadů vystoupili na konferenci představitelé ODS a STAN. SMS ČR dále informovala, že zástupci parlamentních stran se shodli na potřebě zásadní změny rozpočtového určení daní pro kraje i obce. ■

NRB podpoří financování infrastruktury v ULK, pomůže i EIB

Národní rozvojová banka (NRB) uzavřela memorandum o spolupráci s Ústeckým krajem s cílem naplnit Strategii rozvoje ULK do roku 2027 a potřeby kraje při realizaci infrastrukturálních projektů v oblasti dopravy, zdravotnictví, energetiky a rovněž při podpoře podnikatelského sektoru. Hejtmán Jan Schiller (za ANO) sdělil, že připravují několik velkých rozvojových projektů, ale zdroje kraje a rozpočty obcí jsou omezené. Předseda představenstva NRB Jiří Jirásek konstatoval, že k financování lze použít např. prostředky Evropské investiční banky (EIB). Počítá se i se zapojením Národního rozvojového fondu. ■

MMR zvýší rozpočet na obnovu obcí a kraje o 888 mil. Kč

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) připravilo ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR návrh Strategie obnovy části Jihomoravského kraje postížené v červnu 2021 tornádem. MMR v něm požaduje navýšení svých rozpočtových prostředků o 888 mil. Kč na obnovu majetku obcí a kraje. Předběžný odhad nákladů na obnovu podle přehledu předloženého Jihomoravským krajem dosahuje výše zhruba 6,89 mld. Kč. Dokument 13. září 2021 schválila vláda, která navíc zvýšila kofinancování státu pro kraj do výše 60 % způsobilých výdajů. ■

SZIF rozdělí 627 mil. Kč mezi zemědělce postižené tornádem

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) začal vydávat zálohová rozhodnutí na dotační program Tornádo. Je zaměřen na zmírnění škod způsobené v rostlinné a živočišné výrobě a v potravinářství v Jihomoravském a Ústeckém kraji v roce 2021. Ředitelka sekce projektových opatření PRV, OP Rybnářství a Národních dotací Kateřina Adamcová upřesnila, že rozděleno bude 627 mil. Kč mezi 81 žadatelů. Doklady prokazující nárok na dotaci budou žadatelé moci podávat od 1. října 2021 do 30. září 2022 prostřednictvím Portálu farmáře. ■

MMR: SFPI přijal 855 žádostí o podporu z programu Živel

Pracovníci Státního fondu podpory investic (SFPI) přijali do 9. září 2021 celkem 855 žádostí o podporu z programu Živel. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) informovalo, že mobilní týmy úředníků pomáhají na jižní

Moravě v Hruškách, Hodoníně, Lužici, Mikulčicích a Moravské Nové Vsi. Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (za ANO) sdělila, že k 10. září uzavřeli 410 smluv o dotaci za více než 567 mil. Kč. Vyplatili také zálohy 35 mil. Kč na 70 demolic. ■

API rozdělí 300 mil. Kč na digitální transformaci firem

Agentura pro podnikání a inovace (API), zprostředkující subjekt Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), zahájila příjem žádostí o dotace ve výzvě ICT a sdílené služby – Digitální podnik. Malé a střední podniky mohou žádat o finanční podporu na svou digitalizaci. Na jeden projekt je možné získat až 10 mil. Kč. Výzvu vyhlásilo 15. srpna 2021 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Žádosti bude API přijímat do 15. listopadu 2021. Pro žadatele je připraveno celkem 300 mil. Kč. ■

MMR poskytnete na odstranění bariér v domech 120 mil. Kč

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) vyhlásilo 10. září 2021 druhou výzvu v rámci programu Bytové domy bez bariér. Je v ní připraveno téměř 120 mil. Kč. Podpoří odstraňování bariér při vstupu do bytového domu a do výtahu a jejich výstavbu. Dotace je poskytována ve výši 50 % uznatelných výdajů, maximálně však činí 200 tis. Kč v případě bezbariérových úprav a 800 tis. Kč v případě výstavby osobního výtahu pro jeden vchod do bytového domu. Žádosti budou přijímány do 15. října 2021. ■

SME, Deloitte: Gigafactory posílí HDP o 172,1 mld. Kč

Výstavba a provoz gigafactory by České republiky přinesly miliardy korun na HDP a tisíce pracovních míst. Ze studie představené společností Deloitte a Svazem moderní energetiky (SME) konkrétně vyplývá, že jen v investiční fázi by díky jedné továrně o produkční kapacitě 40 GWh vzniklo zhruba 6 tis. pracovních míst. Samotný provoz gigafactory by ve výrobě a navazujících dodavatelských firmách vytvořil dalších zhruba 33 035 nových pracovních míst. Provoz továrny by přitom zvedl český HDP celkem o 172,1 mld. Kč. Svaz dále uvedl, že v českých podmínkách může navíc synergicky podpořit proměnu tradičních uhelných regionů. ■

PAK: CzechInvest chce podpořit start-upy až 1 mld. Kč

CzechInvest plánuje v rámci projektu Technologické inkubace v následujících sedmi letech podpořit až 1 mld. Kč více než 300 inovativních start-upů. Agentura počítá s intenzivní spoluprací s regionálními inovačními a technologickými centry tak, aby došlo k zvýšení synergie nabízené podpory. Informoval o tom Pardubický kraj s tím, že je to příležitost i pro Pardubický podnikatelský inkubátor k dalšímu rozvoji jeho programů pro začínající podnikatele, a to v celém území kraje. ■

FIREMNÍ ZPRÁVY

ŠKODA AUTO koncem září stopne výrobu, chybějící čipy

V automobilce ŠKODA AUTO v současné době stále pokračují odstávky a nadcházející 38. kalendářní týden bude téměř kopírovat ten předchozí. Uvedl to předseda Podnikové rady automobilky Jaroslav Povášek s tím, že částečně se k tomu s omezením připojí CKD centrum. Horší situace dle něj bude v 39. týdnu, kdy se hromadná dovolená 27. září a svátek 28. září spojí se zrušením směn až do konce týdne, a to vč. přesahu do sobotních směn 17 a 18směnného systému. Důvodem vyřazení produkce na celý týden je pokračující nedostatek dílů, zejména čipů. Koncern Volkswagen přistupuje k odstávkám po celém světě. J. Povášek dodal, že částečně preferuje vysokomarkovové značky jako Porsche a Audi. Problémy ve výrobě však dle něj nastanou částečně i v Rusku, což se promítá do provozu českého CKD centra. Naopak Indie pojede normálně. ■

Bonami expanduje na Balkán a k Baltu

Online prodejce nábytku a bytových doplňků Bonami expanduje do Slovinska, Chorvatska, Litvy a Lotyšska. Společnost tímto krokem téměř zdvojnásobí počet zemí, ve kterých dosud fungovala. V nových oblastech postupně nabídne veškeré své služby, ovšem se silným důrazem na lokální zákaznické preference. Zpočátku půjde o zhruba 40 tis. položek bytového vybavení a menšího nábytku, postupně bude sortiment rozšířen o větší kusy. Na nových trzích chce firma do pěti let patřit mezi online leadery v segmentu. Nové trhy z počátku obsluhují centrální sklad v Praze, který byl v roce 2021 rozšířen na téměř 40 tis. m². ■

KB: ČNB schválila výplatu dividend ve výši 4,54 mld. Kč

Česká národní banka vyhodnotila záměr Komerční banky vyplatit v roce 2021 dividendy ve výši 4,54 mld. Kč a nemá připomínky k jeho realizaci. Výše dividendy byla určena v souladu s omezeními stanovenými úvěrovým institucím ve sdělení dohledu ČNB z března 2021. Centrální banka současně očekává realizaci případných dalších výplat dividend až poté, kdy

budou k dispozici konečné hospodářské výsledky za rok 2021 a bude rovněž znám vývoj a dopady pandemie v podzimních a zimních měsících. Představenstvo KB hodlá svolat ve 4Q 2021 valnou hromadu, která rozhodne o návrhu vyplatit dividendu ve výši potvrzené ČNB, jež odpovídá 23,86 Kč na akcii. ■

Accolade refinancoval parky v ČR a Polsku za 204 mil. eur

Accolade refinancoval české i polské portfolio průmyslových nemovitostí dohromady za více než 200 mil. eur. V ČR společně s ČSOB a Unicredit Bank refinancoval parky v hodnotě 150 mil. eur. Refinancování polského portfolia navázalo na transakci z roku 2020 ve výši 153 mil. eur. Přibýlo k ní ve spolupráci s německou Aareal Bank dalších 54 mil. eur. Refinancování se týká čtyř českých a čtyř polských parků v lokalitách Cheb, Hořovice, Pavlov, Stříbro, Bydhošť, Bělostok, Mińsk Mazowiecki a Lehnice. Průmyslové parky mají certifikaci BREEAM. ■

FINEMO.CZ získala financování od J&T Banky

Společnost FINEMO.CZ, která v ČR poskytuje reverzní hypotéky, získala úvěr od J&T Banky. Informovala o tom FINEMO.CZ s tím, že získané financování umožní další expanzi zpětných hypoték na tuzemském trhu. Spoluzakladatel společnosti Jiří Vránek uvedl, že o zpětnou hypotéku trvale roste zejména zájem seniorů, a to díky vysoké míře vlastnického bydlení a nízkým státním důchodům. ■

Odbyt ŠKODA AUTO klesl v srpnu o 34,3 pct na 53 900 vozů

Dodávky ŠKODA AUTO v srpnu 2021 meziročně klesly o 34,3 % na 53 900 vozidel. Za leden až srpen automobilka dodala 644 200 vozů (+4,4 %). Informovala o tom skupina Volkswagen, která za prvních osm měsíců roku 2021 navýšila dodávky o 13,3 % na celkových 6,32 mil. vozidel. V samotném srpnu to bylo 616 500 automobilů (-22,3 %). ■

ČEZ Distribuce investuje do sítí středních Čech 3 mld. Kč

ČEZ Distribuce v regionu středních Čech investuje do sítí 3 mld. Kč. To je meziročně o 300 mil. Kč více. Byla zde mj. zahájena rekonstrukce rozvodny Benešov 22kV za 112,8 mil. Kč a transformovny Uhlířské Janovice za 142,8 mil. Kč. Celkově v ČR v roce 2021 investuje do výstavby, rekonstrukce i digitalizace sítí 13,5 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 1 mld. Kč. Stále více financí míří do úpravy sítě pro připojení obnovitelných zdrojů. Společnost během let 2024-2027 instaluje zhruba 800 tis. chytrých elektroměrů v místech se spotřebou nad 6 MWh. ČEZ Distribuce investuje v letech 2020-2025 do zajištění dodávek elektřiny přes 83 mld. Kč. Více než 23 mld. Kč míří do digitálních technologií. ■

Eurowag chystá IPO na londýnské burze

Společnost Eurowag oznámila svůj záměr vstoupit na londýnskou burzu. Zároveň s tím poskytovatel komerčních řešení pro silniční dopravu informoval o jmenování Paula Manduca do funkce Chair and Independent Non-Executive Director. Generální ředitel Martin Vohánka sdělil, že potenciální IPO firmě umožní zrychlit svůj růst a poskytnout všem komerčním silničním přepravcům přístup k výhodám digitalizace. Eurowag za rok 2020 vykázala čisté tržby 128,6 mil. eur. V Evropě obsluhuje více než 100 tis. nákladních vozidel v přibližně 30 zemích. ■

Crestyl zahájil výstavbu ve Varšavě

Crestyl po akvizici polského developera Budimex Nieruchomości (nyní Spravia) pokračuje ve stavbě rezidenčního komplexu Mińska 69 ve Varšavě. Dvě etapy jsou již dokončené, třetí je ve výstavbě. Nově odstartovala stavba čtvrté a páté etapy, které nabídnou celkem 396 bytů. Dokončení je v plánu v polovině roku 2023. Byty budou určeny k dlouhodobému pronájmu. Na základě strategického partnerství je odkoupen společnost Heimstaden Bostad. ■

Natland dokončuje fúzi ZOOT s Digital People

Investiční skupina Natland dokončuje fúzi prodejce módy a doplňků ZOOT s v červnu akvizovanou společností Digital People. Ta provozuje online obchody s módou Bibloo a Urban Store. Jediným akcionářem Digital People je Company New z investiční skupiny Natland. Většinový vlastník skupiny Tomáš Raška sdělil, že fúze, která bude účinná od 1. října 2021, má zjednodušit účetnictví, skladování, IT i nákup. Zákazníci všech e-shopů budou moci využívat síť výdejen, kterých nyní ZOOT nabízí více než 120. Jedním ze zásadních kroků fúze je také zdokonalení webů díky jednomu IT řešení. V nejbližších dnech bude ke stažení nová mobilní aplikace ZOOT, kterou má v současné době nainstalovanou 80 tis. zákazníků. ■

CUBE začne v ČR vyrábět kola, závod v CTParku Cheb nabírá

Německý výrobce prémiových kol a příslušenství CUBE investuje do nové budovy o velikosti 10 tis. m² v CTParku Cheb. Rozšiřuje provoz a v únoru

2022 plánuje zahájení montážní linky pro jízdní kola. V nejvyšší fázi expanze by se v parku mohlo vyrábět okolo 1600 kol nebo elektrokol za den. CUBE nyní aktivně hledá přes tři stovky nových zaměstnanců. ■

BCN3D koupila cloudovou platformu AstroPrint pro tisk 3D

BCN3D, výrobce tiskových řešení 3D, získala formou akvizice AstroPrint, dodavatele tiskového softwaru 3D. Investice umožní BCN3D využívat novou cloudovou platformu i tým softwarových vývojářů k dalšímu rozvoji řešení v segmentu tisku 3D. BCN3D bude značku AstroPrint udržovat jako nezávislou platformu a nadále spolupracovat na vývoji nových funkcí existujících základnou uživatelů. Informace zveřejnila Elvira, dodávající tiskárny BCN3D na český a slovenský trh. Ředitel Elviry Jan Šmejcký uvedl, že v blízké budoucnosti bude k dispozici software a cloudové nástroje, které zjednoduší práci a zvýší produktivitu uživatelů tiskáren BCN3D. ■

Westinghouse zmodernizuje pro ČEZ systémy v ETE

Westinghouse Electric Czech Republic a společnost ČEZ podepsaly dohodu o modernizaci řídicích a kontrolních systémů v jaderné elektrárně Temelín (ETE) během devíti let. Komplexní modernizace systémů umožní nepřetržitý provoz klíčového českého bezuhlíkového zdroje energie. Původní systémy, které v elektrárně fungují od jejich instalace v roce 2000, budou obnovovány postupně dle plánu. Projekt navazuje na dosavadní spolupráci mezi oběma společnostmi, která začala v roce 2006. ■

VZP: Náklady na onkologii vzrostly o 11,7 pct na 16,2 mld. Kč

Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (VZP) za rok 2020 eviduje 301 078 pacientů s onkologickým onemocněním. Nejvíce (40 212) jich bylo v Praze. V přepočtu na 100 tisíc pojištěnců si nejčastěji onkologickou diagnózu vyslechli klienti v Olomouckém kraji. Celkový počet pacientů VZP s onemocněním klesl zřejmě v důsledku zanedbané prevence meziročně o 5,2 %. Náklady na léčbu naopak vzrostly o 11,7 %: z 14,5 mld. Kč na 16,2 mld. Kč. Za léčbu nejdražšího onkologického pacienta zaplatila pojišťovna téměř 12 mil. Kč. ■

RSBC kupuje od CPI Property administrativní budovu v Praze

Skupina RSBC podepsala s CPI Property Group dohodu o prodeji administrativní budovy, ve které sídlí centrála společnosti ČEZ. Budova, která stojí v pražské Michli, by tak měla na začátku roku 2022 změnit majitele. Holding RSBC koupí budovu sousedící s komplexem BB centra rozšíří své portfolio o téměř 16 tis. m² prémiových kancelářských prostor a 328 parkovacích míst. Aktuálně skupina spravuje nemovitosti o rozloze 68 000 tis. m² v tržní hodnotě více než 2 mld. Kč. ■

Solitea dokončila akvizici české společnosti PRYTANIS

Solitea získala 100% podíl PRYTANIS, jež působí jako dodavatel informačních systémů pro autodopravce, provozovatele osobní přepravy a spediční a logistické společnosti. Předseda představenstva Solitey Martin Cígler řekl, že PRYTANIS přináší do skupiny nejen své know-how, ale i zákazníky, kteří patří mezi největší subjekty ve svém oboru. Vedle toho Solitea doplní řešení PRYTANIS o své zkušenosti v oblasti účetních a podnikových informačních systémů či datové analytiky, díky kterým dokáže zjednodušit a zefektivnit řešení vnitřních procesů zákazníků. Cena akvizice je neveřejná. Transakce podléhá schválení Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). ■

SynBiol s tržbami 5,47 mld. Kč pokračoval v expanzi

Skupina SynBiol vykazala za rok 2020 ztrátový výsledek hospodaření ve výši -212,74 mil. Kč, za kterým stojí mj. zaúčtování kladných a záporných konsolidačních rozdílů 357,74 mil. Kč. Tržby z prodeje zboží, výrobků a služeb vzrostly o 22 % na 5,47 mld. Kč. Skupina ve výroční zprávě dále uvedla, že výkonnost jednotlivých společností je na dobré úrovni a nadále pokračuje rozšiřování segmentů, ve kterých podniká - v roce 2020 zejména v servisu letadel, výstavbě nemovitostí a ve zdravotnictví. V rámci následné akviziční činnosti převzal v březnu 2021 Hartenberg Holding 51% podíl ve firmě Endokrinologie MUDr. Řehořková a enterstore v červnu získal majoritní podíl ve SportObchod.cz a Czech Wool company. Pro celý rok 2021 vedení skupiny očekává stabilní ekonomický vývoj i přes covid-19. ■

TMMC spustí výrobu naplno od 19. září 2021

Toyota Motor Manufacturing Czech Republic (TMMC) plánuje plný rozjezd výroby v kolínském závodě na 19. září 2021. Dosavadní nižší produkce automobilů byla způsobena nedostatkem čipů. Pro ČIANEWS to uvedl mluvčí automobilky Tomáš Paroubek s tím, že v letošním 36. týdnu Toyota vyrobila několik set vozidel. Jak ČIANEWS informovala, výroba v roce 2020 dosáhla 165 tis. vozů. Ve 2H 2021 společnost plánuje spuštění výroby modelu Toyota Yaris. ■

UPS: Nové logistické centrum vyřídí až 5000 balíků za hodinu

UPS otevřelo nové logistické centrum na třídění a doručování zásilek v Tuchoměřicích u Prahy. Areál s provozní plochou 8500 m² je vybaven moderní technologií a umožňuje vyřídí až 5000 balíků za hodinu, tedy pětkrát více než byla kapacita původního centra v Praze Ruzyni. Firma tak reaguje na sílící poptávku po e-commerce. Sídlo zde bude mít i centrála UPS pro ČR, SR, Ukrajinu a oblast východní Evropy. Budova byla postavena v souladu s mezinárodní environmentální certifikací BREAM Very Good. Centrum je součástí několikaletého investičního plánu společnosti v Evropě ve výši 2 mld. USD. UPS hodlá do roku 2050 dosáhnout uhlíkové neutrality, přičemž do roku 2025 bude 40 % pozemních operací fungovat na alternativní paliva. Do roku 2035 plánuje všechna svá zařízení napájet ze 100 % elektřinou z obnovitelných zdrojů. ■

MAKRODATA A PRŮZKUMY

K oživení ekonomiky a růstu o 8,2 pct pomohl konec opatření

Odvolání restriktivních epidemiologických opatření, která omezovala činnost části obchodu a služeb, dalo české ekonomice ve 2Q 2021 potřebný růstový impuls. HDP meziročně vzrostl o 8,2 %, mezičtvrtletně o 1,0 %. Předseda Českého statistického úřadu Marek Rojíček sdělil, že k růstu ekonomiky přispěla především domácí poptávka. Silně rostla spotřeba domácností a oživení se týkalo také investiční aktivity. Naopak zahraniční poptávka působila negativně. HPH také rostla, ve srovnání s 1Q se zlepšil výkon většiny odvětví. Výrazně zrychlil cenový růst. Zčásti za tím stálo meziroční zdražení ropy, které se projevilo posílením meziročního růstu spotřebitelských cen na 2,9 %. Ekonomické oživení se promítlo do zaměstnanosti ve většině odvětví. Celková zaměstnanost tak byla meziročně vyšší o 0,3 %, což byl první nárůst od 3Q 2019. Míra nezaměstnanosti klesla až na červnových 2,9 %. Průměrná mzda oproti 1Q vzrostla o 1,2 % a dosáhla 38 275 Kč. ■

ČNB očekává zvolnění inflace od konce roku 2021

K srpnové odchylce inflace od aktuální prognózy České národní banky (ČNB) o 1 pb přispěly zejména vyšší jádrová inflace a rychlejší růst cen potravin. Centrální banka v reakci na data Českého statistického úřadu dále uvedla, že vzednutí spotřebitelské poptávky po odbourání protiepidemických opatření vede dle očekávání ke zdražování zejména v sektoru služeb. Zvýšením cen si jejich poskytovatelé částečně kompenzovali nízké či nulové tržby z dob uzavírek a růst svých provozních nákladů. ČNB v letní prognóze očekává, že se inflace ve 2H 2021 zvýší výrazně nad horní hranici tolerančního pásma 2% cíle. V současnosti silně celkové inflační tlaky se od konce roku 2021 začnou dle centrální banky postupně zmírňovat. ■

Analytici očekávají další zrychlení inflace a vyšší růst sazeb

Prudké zdražování je logickým důsledkem situace, kdy se do ekonomiky pumpovaly peníze a zároveň se pozastavovaly výrobní kapacity, což snížilo množství produktů na trhu. V reakci na data Českého statistického úřadu to řekl hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček. Dodal, že inflace je nejrychlejší za 13 let. Hlavní ekonom České bankovní asociace Jakub Seidler vzhledem k inflačním tlakům nevyklučuje, že centrální banka v září 2021 přistoupí k růstu sazeb o 0,50 pb. V průběhu roku 2022 by se dle něj mohla základní sazba dostat na 2,50 %. Analytik Raiffeisenbank David Vagenknecht předpokládá další zdražování. V zimě by dle něj inflace mohla zrychlit až nad 4,5 %. ■

Průmysloví výrobci zdražili o 9,3 pct; stavební o 6,6 pct

Ceny průmyslových výrobců se v srpnu 2021 meziměsíčně zvýšily o 1,2 %. Ceny stavebních prací vzrostly o 1,1 % a tržních služeb pro podniky o 0,6 %, zatímco ceny zemědělských výrobců klesly o 1,3 %. Ukazují to data Českého statistického úřadu. Meziročně se zvýšily ceny zemědělských výrobců o 7,9 %, průmyslových výrobců o 9,3 %, stavebních prací o 6,6 % a tržních služeb pro podniky o 1,2 %. Z předběžných dat Eurostatu vyplývá, že v ČR v červenci 2021 meziročně zdražili průmysloví výrobci o 7,8 %. ■

Analytici: Inflace v průmyslu zvolní jen mírně

Problémy v subdodávkách zatím nemizí a tlak na růst cen v průmyslu bude slábnout spíše pomalu. V reakci na data Českého statistického úřadu to řekl ekonom Komerční banky Michal Brožka. Dodal, že s ohledem na vývoj cen komodit čeká v příštích měsících sice zpomalení růstu cen v průmyslu, nicméně i tak bude meziroční inflace v odvětví v zimních měsících překonávat 10 %. Analytik ČSOB Petr Dufek uvedl, že výrobní inflace je předzvěstí i zdražování spotřebního zboží, které může přijít na řadu v dalších měsících. Hlavní ekonom České bankovní asociace Jakub Seidler konstatoval, že očekávání trh směrem ke zvyšování sazeb České národní banky se od posledních dat z inflace citelně zvýšily. ■

ACEA: Registrace osobních vozů v ČR vzrostly o 12,4 pct

Počet registrací nových osobních automobilů v České republice za leden až srpen 2021 meziročně vzrostl o 12,4 % na 147 659. V samotném srpnu trh vykázal pokles o 1,0 % na 16 449 automobilů. Na Slovensku registrace za osm měsíců dosáhly 52 922 (+7,4 %). V posledním sledovaném měsíci činily 6778 (-2,9 %). Informovala o tom Evropská asociace výrobců automobilů (ACEA) s tím, že v celé EU se za leden až srpen registrace zvýšily o 11,2 % na 6,81 mil. osobních automobilů. V srpnu trh oslabil o 19,1 % na 622 993 vozů. ■

CRIF: Úspory firem přesahují jejich dluh o 115 mld. Kč

Firmy měly ke konci července 2021 v bankách uloženo 1,26 bil. Kč. Jejich úspory od začátku roku vzrostly o 41 mld. Kč (+3 %). Objem jejich dluhu činil 1,14 bil. Kč (+21 mld. Kč). Měly tak naspořeno o 115 mld. Kč více, než činil jejich dluh. To představuje jednu z nejvyšších hodnot v historii. Nejrychleji rostly úspory živnostníků, kteří měli u bank uloženo 182 mld. Kč. Naspořili tak 16 mld. Kč (+10 %). Objem jejich dluhů stagnuje, v červenci dosahoval 47 mld. Kč. Z výpočtů CRIF – Czech Credit Bureau dále vyplývá, že úspory domácností vzrostly o 168 mld. Kč na 2,99 bil. Kč (+6 %). Objem jejich půjček narostl o 93 mld. Kč a činil 1,9 bil. Kč (+5 %). ■

CRIF: V srpnu zaniklo nejméně firem za poslední rok

V České republice v srpnu 2021 vzniklo 2288 nových obchodních společností, což je o pětinu více než v červenci. Zároveň zaniklo 1069 obchodních společností, o 16 méně než v červenci a nejméně za uplynulých 12 měsíců. Během prvních osmi měsíců roku 2021 vzniklo 20 138 nových obchodních společností (+13 %) a zároveň zaniklo 9504 obchodních společností, o 1031 méně než loni. Vyplývá to z analýzy dat, kterou provedla společnost CRIF. ■

AutoSAP: Výroba klesla o 39 pct, podíl e-vozů dosáhl pětiny

Výroba automobilů byla v červenci a v srpnu 2021 v ČR meziročně o 39,2 % nižší. Příčinou je zejména pozastavení výroby v Malajii u klíčových dodavatelů čipů kvůli COVID-19 a uzavření některých velkých čínských přístavů. Konstatoval to výkonný ředitel Sdružení automobilového průmyslu (AutoSAP) Zdeněk Petzl. Odhaduje, že kvůli chybějícím čipům nebude v tuzemsku vyrobeno zhruba 140 tis. vozidel, o která by jinak zákazníci měli zájem. ŠKODA AUTO vyrobila o 42 % méně vozů. Celkově v roce 2021 bylo zatím vyprodukováno 775,50 tis. osobních vozů. Meziročně je to o 12,6 % více a ve srovnání s rokem 2019 o 166 tis. méně (-17,7 %). Výroba elektrifikovaných vozidel tvoří aktuálně více než desetinu produkce. V srpnu byla nějakým způsobem elektrifikovaná celá pětina tuzemské výroby. ■

LI: ČR spadla v žebříčku ekonomické svobody o tři příčky

ČR se umístila na 27. místě ze 165 zemí a teritorií zahrnutých do výroční zprávy Economic Freedom of the World 2021, kterou publikuje Liberální institut (LI) ve spolupráci s kanadským Fraser Institutem. O rok dříve se ČR v žebříčku umístila na 24. pozici. Za meziročním poklesem stojí nejen snížení indexu ekonomické svobody, ale i jeho růst v absolutních číslech vykázaný v jiných evropských zemích. K největšímu zhoršení v ČR došlo v rámci ukazatele regulace úvěru, práce a podnikání. V čele žebříčku jsou Hongkong a Singapur. Slovensko je na 47. místě. ■

Moore: Vládní restrikce nepředpokládají dvě třetiny firem

Dvě třetiny českých firem neočekávají, že vláda ve zbytku roku 2021 omezí jejich činnost. Vyplývá to z průzkumu Instant Research pro poradenskou skupinu Moore Czech Republic. Současně 66 % pro zbytek roku nepřipravuje protiepidemická opatření, pokud jim to vláda nenařídí nebo nedoporučí. Partnerka Moore Czech Republic Marcela Hrdá to odůvodňuje optimistickým naladěním z léta a důvěrou v očkování. Ochranná opatření nad rámec základních hygienických pravidel realizuje či má v plánu třetina podniků. Čtvrtina společností, které pro zbytek roku protiepidemická opatření připravují, spoléhá na testování. V podobné míře umožňují firmy práci z domova. ■

Fincentrum: Hypotéky dosáhly v srpnu rekordu 33,7 mld. Kč

Banky v srpnu 2021 sjednaly 10 444 hypoték v celkovém objemu 33,73 mld. Kč. Oproti červenci klesl počet i objem zhruba o 5 %. Vyplývá to z dat Fincentrum Hypoindexu s tím, že jde o nejlepší srpnový výsledek v historii šetření. Ve srovnání se srpnem 2020 vzrostl objem poskytnutých hypoték o více než 75 % a v porovnání se srpnem 2019 o 136 %. Průměrná výše hypotečního úvěru vzrostla o 14,5 tis. Kč na 3,22 mil. Kč. Průměrná úroková sazba se zvýšila o dalších 9 bp na 2,32 % pa. Specialista oddělení produktového managementu Fincentrum & Swiss Life Select Jiří Sýkora

předpokládá, že ve 2H 2021 se bude čím dál víc přibližovat hranici 3 %. Za prvních osm měsíců roku sjednaly banky hypotéky za téměř 293 mld. Kč. Do konce roku by se objem mohl přiblížit ke 400 mld. Kč. ■

Ekonomové očekávají další zdražování hypoték

Vzhledem k vysoké inflaci se lidem stále vyplatí čerpat hypoteční úvěry. V reakci na data Hypoindexu od společnosti Fincentrum to sdělil hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček s tím, že reálná hodnota vypůjčených peněz totiž klesá výrazně rychleji, než narůstají úroky. Hlavní poradce České bankovní asociace Miroslav Zámečník konstatoval, že s perspektivou dalšího růstu sazeb České národní banky a zároveň s postupným zdražováním zdrojů na mezibankovním trhu je zřejmé, že i hypoteční sazby se budou postupně dále zvyšovat. Výkonná ředitelka CENTRAL GROUP Michaela Tomášková se domnívá, že za vysokou poptávkou po novém bydlení stojí především obavy ze znehodnocení úspor vlivem inflace a stále levné hypotéky. ■

Ceny vzrostly v srpnu o 4,1 pct; nejvíce od listopadu 2008

Spotřebitelské ceny v ČR v srpnu 2021 meziročně vzrostly o 4,1 %, což bylo o 0,7 pb více než v červenci a nejvíce od listopadu 2008. Informoval o tom Český statistický úřad s tím, že zrychlení cenového růstu bylo ovlivněno zejména vyššími cenami v oddíle bydlení a v oddíle potravin a nealkoholické nápoje. Ceny zboží úhrnem vzrostly o 3,6 % a ceny služeb o 4,9 %. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení imputovaného nájemného byl 103,6 %. Meziměsíčně spotřebitelské ceny vzrostly 0,7 %. Ceny zboží úhrnem vzrostly o 0,5 % a ceny služeb o 1,2 %. Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v srpnu 2,8 %. ■

Exportní ceny vzrostly o 7,7 pct a importní o 7,9 pct

Vývozní ceny v červenci 2021 meziročně vzrostly o 7,7 % a dovozní o 7,9 %. Informoval o tom Český statistický úřad. Směnné relace se zvýšily na hodnotu 99,8 %. V případě exportu měl rozhodující vliv růst cen polotovarů o 13,1 %. Z hlediska importu bylo zásadní zdražení minerálních paliv o 86,4 %. V meziměsíčním srovnání vývozní ceny vzrostly o 3,1 % a dovozní o 2,4 %. Směnné relace dosáhly hodnoty 100,7 %. ■

ČVUT: Další digitalizaci a automatizaci plánuje 62 pct firem

Digitalizaci a automatizaci v horizontu tří až pěti let plánuje zavést 62 % firem a alespoň částečně 35 % firem. Vyplývá to z Analýzy českého průmyslu, kterou zpracovalo České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) s tím, že jako rutinní či opakované pracovní výkony vytipovaly společnosti až 24 % činností ve výrobě a v administrativě až 36 %. Společně s rekvalifikací by to mohlo pomoci v dlouhodobém horizontu nejen zvýšit produktivitu práce, ale také řešit nedostatek kvalifikované pracovní síly. Zároveň je ale nutné podporovat perspektivní obory a bránit domácí pracovní trh. Mnoho vysoce kvalifikovaných lidí dle analýzy odchází z ČR do zahraničí nebo začíná pro zahraniční firmy pracovat formou home-office. ■

ČNB: Kapitál investičních fondů se zvýšil na 684,9 mld. Kč

Hodnota vlastního kapitálu investičních fondů na konci července 2021 činila 684,9 mld. Kč. Oproti červnu vzrostla o 11,3 mld. Kč (měsíční transakce představovaly +8,3 mld. Kč). Ve srovnání se stejným obdobím roku 2020 hodnota jejich kapitálu vzrostla o 20,0 %. Největší meziměsíční změna byla zaznamenána u ostatních fondů, u kterých hodnota vlastního kapitálu vzrostla o 4,4 mld. Kč na 110,4 mld. Kč. Informovala o tom Česká národní banka (ČNB) s tím, že ke konci července v ČR působilo 602 rezidentských investičních fondů. Z toho bylo 62 akciových, 61 dluhopisových, 77 smíšených, 97 nemovitostních, 301 ostatních a čtyři fondy bez investiční politiky. ■

MZ: Počet hospitalizovaných s COVID-19 klesl na 145

Počet potvrzených případů v souvislosti s nákazou způsobující onemocnění COVID-19 se k 15. září 2021 zvýšil v ČR o 553 a dosáhl 1 684 357. Počet hospitalizovaných klesl ze 152 na 145. Potvrzených případů za posledních sedm dní na 100 tis. obyvatel bylo 25. Celkový počet zemřelých zůstal na 30 417. Informovalo o tom Ministerstvo zdravotnictví ČR (MZ). ■

MZ: Vakcinace byla dokončena u 64,8 pct populace 16+

Alespoň jednou dávkou vakcíny proti nemoci COVID-19 bylo k 15. září 2021 v ČR očkováno 5 885 577 osob starších 16 let. Představuje to 66,3 % této populace. U 5 753 010 lidí byla vakcinace dokončena (64,8 % starších 16 let). V nejmladší sledované věkové kategorii (12 až 15 let) dosahovala dokončená vakcinace 25,7 % a v kategorii 16 až 29 let 48,0 %. V nejstarší skupině (80+) to bylo 80,4 %. Vyplývá to z dat Ministerstva zdravotnictví ČR (MZ). ■